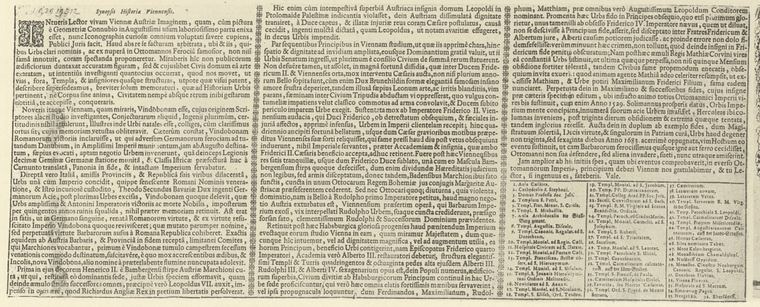

Synopsis Historia Viennensis.

Mi Neuterie Lector vivam Viennam Austriæ Imaginem, quam, cùm pictura & Geometria Cosmodo in Augustissimi viatici laboriosissimo opere enitescere, nunc Iconographia curiosis omnium voluptati favere cupiens, Publici Juris facit. Haud dubie te fallunt urbanus, ubi ea, quæ de Urbe clari nominis, ac ex superâ in Ottomanos Feroci famosior, non nisi fama innotesci, comm specbanda proponeretur. Mirabere hic non publicorum ædificiorum duntaxat accuratam figuram, sed & cujusibet Civis domum ex arte ornatam, in interstitio invehiquam quotuscùs occurrat, quod non movet, ut vias, fora, Templa, & antiquiores quosque structuras, utpote quæ vifus patent, describere disperdendamus, breviter solum memorantes, quæ ad Historiam Urbis pertinent, ne Corpus fine anima, Civitatem nempè absque rerum inibi gestarum Genio, te accepisse, conspiratis.

Noverit itaque Viennam, quam mirata, Vindobonam esse, cujus cognomen Scriptores alicui Ilidio invehiguntur, Comicbarorum aliquid, Ingenii plurimum, certitudinis nihil ignoterunt, illustres inde Viri natales esse, colligo, cùm clarissimus ortus ex, vagis memoriam terratus obliterrat. Cæterùm cornhat, Vindobonam Romanorum vilibosis inclaruisse, ut qui adversùs Germanorum ferocium ad tutandum Danubium, in Amplissimi Imperii muro centum, jam ab Augusto delinatum, decies ex ceti, aptam negotio Urbem invexerunt, qui dencque Legionis decimæ Gemina Germanæ Batiniæ mutatæ, & Civis Africæ præfectus hac à Carnuntio translatâ, Pannonia in fide, & intabam Imperium servabatur.

Diuqvè vero Infidi, amissis Provinciis, & Reqvibiscè fuis viribus diluerunt, Urbs nisi cùm Imperio concidit, quippe fineficente Romani Nominis venerationis, & Mira incorrupti cultus dicte, Theodosi Secundus Revisia Dux ingenti Germanorum Acies, poli plurimus Urbes excitis, Vindobonam quoque deleviit, quæ Urbis amplitiina & Antonini Imperatoris victoriis ac morte Nobilis, impotorum per quinquennii annos ruina squalida, nihil præter memoriam retinuit. Adi eut in fatis, ut in Germano fanguine, renatâ Romanorum virtute, & ex virtute reficiatur Imperiis Vindobona qvoque revivescerè, qua mutato pamper Imaine, fed perpetuità virtute Barbarorum infiis à Romana Republica cohibeet. Exactis pesulem ab Austria Barbaris, Vindobona in fidem excepta, & Ottomanorum Imperio, qui Marchionis vocabantur, primum è Vindobona tumulo campestrem fecesium venustioria comgiudo dullinatum, dilacerantes, è quo mox accrescendius aedibus, & Incola, nova Vindobona, alia nomine à prætrebiente fumine nuncupata adolevit.

Primus in qui Regnum Henericus II. è Bamberg ad Ilipsi Austriæ Marchionis ceptà, ut qui, restituit eò dominantis fede, justae Urbes fociem efformavit, quam deinde amabis finitis fuccessori omnes, præcipui vero Leopoldus VII. auxit, impensis in ogni ansi, quod Richardus Anglie Rex in pertium libertatis perfoverat.

Hic enim cùm intempestivè superbiit Austriæ insignis domum Leopoldi in Peninsulæ Palestine indicunta violassei, dein Austriam diffimulata dignitate transiit, à Duce capeus, & illatæ injuriæ reus coram Cæsare pothulatus, causa cecidit, imperii multibi dictatà, quam Leopoldus, ut notam avaritiæ effugeret, in decus Urbis impendit.

Par fegnentibus Principibus in Viennam studium, ut quæ ils apprimè chara, hinfoatio & dignitate ad invidiam amplista, eosdque Dominantium gratiâ valuit, ut à Urbis Senatum ingressi, ut plurimum è conflio Civium de summa rerum fuscuerat. Non defoire tamen, ut assiet, in magni fortunâ difficile, quæ inter Ducem Friderricum II. & Viennensis orta, mox interventu Cæsaris aufis, non nisi plurium annorum Bello fopitatum, cùm enim Dux Brunehildin forme elegantiâ simodim infino amore fudita deperiret, tandem illusâ fapius Leonum arte, ac irritis blandiis, vim parans, fæminam inter Civium Tripudia abdultam vi opperfeat, quo vulgus contumelia impatiens velut claffico commotus ad arma convolavit, & Ducem fibiis periculo imparem Urbe exegit. Suffentes mox ab Imperatore Friderico II. Viennensium audacia, qui Duci Friderico, ob detrectum obfequium, & fecialin injuri affectos, apprimè infensus, Urbem in Imperii clientelam receptit; hinc quidriennio accepti fortunâ bellatum, ifque dum Cæsar gravioribus motibus propediius Viennensis fan fortè relisquitur, qui fame perishi haud à dis poli vetus obfequium indiverant, nihil Imperiale fervantes, præter Accademiam & insignia, quæ ambo Friderici II. Cæsaris beneficio accepta, adhuc retinent. Fuere poli hæc Viennenfibus res fatis tranquillis, usque dum Friderico Duce fobdato, una cum eo Mafiula Bernegenfium ftyus quoque defecifit, dum enim dividunde Hæreditatis judicium legibus, fed armis diffcepitur, donec tandem, Badenfibus Marchionibus fatisfactis, cuncta in unum Orientalem Regem Bohemiæ jus conjugis Magistræ Austriæ præfectorum cederent. Sed nec Ottocariusque diuturna, qua violenta, dominatio, nam à Bello à Rudolpho primo Imperatore petitus, haud magno negotio Austria exturbatus est, Viennensium præfertim opera, qui Barbarum Imperium excoli, vix interpellati Rudolpho Urbem, ilaque cuncta credderunt, præfigo forfin fatis, clementissimum Rudolphi & Successorum Dominium prævidentes.

Retinet poli hæc Habsburgica gloriosa principum haud paniitendum Imperium ereditque eorum studio Vienna in eam, quam mirantur Majestatem, dum quemlibet hic intuentem, vel ad dignitatem inducit, vel ad augmentum, ut ita, ut horrim Principum, beneficio Urbi contigerint, nam Episcopatus Friderico quarto Imperatore, Academia verò Alberto III. ediuxisse debentur, ftructura eleganti fimi Templi & Turris quadragenaria & octaugina pedes alta ejusdem Alberti III. Rudolphi III. & Alberti IV. fetagenarium opus est, dein Propsti numeru, ædificium superbis, Civium divitiæ ab Habsburgicorum Principum continui in hac Urbe profectiorum; qui vero hac omnia cluta fortissimis manibus fervarunt, vel ipsi propugnacula loquuntur, dum Ferdinandus, Maximilianus, Rudolphum, Matthiam, pro omnibus verò Augustissimum Leopoldum Conditorem nominant. Promenta hæc Urbs fidei in Principes obdiqua, qui eò fortitudine glorietur, unus tamen illi ab obfesso Friderico IV. Imperatore navus, quem ut dilatat, non fed fidelitate à Principum fide, afferit, fed dilcepatio inter Fratres Friderricum & Albertum jure, Alberti causam potiorem judicasse, ac proinde errore non dolo fi- dentefeisse ferentimmunus hac crimen, non tollunt, quod deinde infiperi in Friderricum fide penitus obfcuratum; Nam postha ac amuß Regis Mathiæ Corvini vires ed confiantiæ Urbis fidinum, ut vinna quæque perpetuò non nisi quinque Menfium obfidione fortiere tèlenti, tandem Civibus fame propemodum enecatis, obdequum invita excuri: quod animum agente Mathiâ adeo exterrit ensfinqsfe, ut excaliffe Mathium, & Urbe potiri Maximilianus Friderici Filium, fama eadem nuncuiet. Perpetuata dein in Maximiliano & fecceffione fides, cuius insigne pro cæteris fpectaculo edituin, ubi infrafio animo totius Otomanici Imperii vires fibi fatiunqt, cum enim Anno 1529. Solimanus propfori datin, Urbis Imperium mente concipiens, innumerè fiorum acie Urbem inaffidet, Herculeas ibi columnas invesiens, poli triginta diernum obfidionem & extrema quæque terrata, tandem ingloriis erefit. Nada dein in duplum ab exemplo fides, dum Magistratum Gloriæ, Incis virtutis, & fingularum in Patriam cuis, Urbs haud degener eventu fuftinuit, ut cum Bachaerum ferocissimus quisque ignè atro ceciisfiset, Ottomani non fia defendere, fed alieno invadere, fiatt, cunc atmque amisfiset.

Jam amplior ab his intuis fiet, quam ubi eventus comprobevirt, in eversio Ottomanorum Imperii, principum debet Vienna non gaudiumque, & in Lefior, è ingenuis es, ilebenis. Vale.

1. Arcis Cæsarea.
2. Domus Cæsarea Hyemalis.
3. Domus Fratrum dict. Jesu.
4. Templum S. Petri.
5. Templ. Bea. Mariæ, S. Cruc.
6. Templum S. Michaelis.
7. Aedes Archiducalis, in Hofburg quæ.
8. Templum Bea. Virg. Dilecti.
9. Templ. Cæleste, Augustin. ord. Eremitarum.
10. Templ. Mariæ ad Angelos, Carl.
11. Hospitale Civium ad S. Dunam.
12. Templum Bea. Virg. Scotorum.
13. Templ. Barcelonense, dictum de Scotis.
14. Templ. S. Hieronymum.
15. Templum S. Ruperti ad S. Stefanum.
16. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Gallos Minoritas.
17. Novicium ad S. Anna.
18. Templ. Mariæ, ad S. Michaelem.
19. Templ. S. Elisabethæ, Ord. Teutonicorum.
20. Templum S. Jacobi, Ord. Prædicatorum.
21. Templum Bea. Mariæ, ad S. Jacobum, ord. Eremitarum.
22. Templum Bea. Mariæ, ad Scotos.
23. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
24. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
25. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
26. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
27. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
28. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
29. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
30. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
31. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
32. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
33. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
34. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
35. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
36. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
37. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
38. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
39. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
40. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
41. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
42. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
43. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
44. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
45. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
46. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
47. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
48. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
49. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
50. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
51. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
52. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
53. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
54. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
55. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
56. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
57. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
58. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
59. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
60. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
61. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
62. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
63. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
64. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
65. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
66. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
67. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
68. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
69. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
70. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
71. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
72. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
73. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
74. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
75. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
76. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
77. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
78. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
79. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
80. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
81. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
82. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
83. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
84. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
85. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
86. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
87. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
88. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
89. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
90. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
91. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
92. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
93. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
94. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
95. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
96. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
97. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
98. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
99. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
100. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
101. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
102. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
103. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
104. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
105. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
106. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
107. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
108. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
109. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
110. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
111. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
112. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
113. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
114. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
115. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
116. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
117. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
118. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
119. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
120. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
121. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
122. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
123. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
124. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
125. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
126. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
127. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
128. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
129. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
130. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
131. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
132. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
133. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
134. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
135. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
136. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
137. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
138. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
139. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
140. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
141. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
142. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
143. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
144. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
145. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
146. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
147. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
148. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
149. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
150. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
151. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
152. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
153. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
154. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
155. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
156. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
157. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.
158. Templum Bea. Virginis Mariæ, ad Scotos.

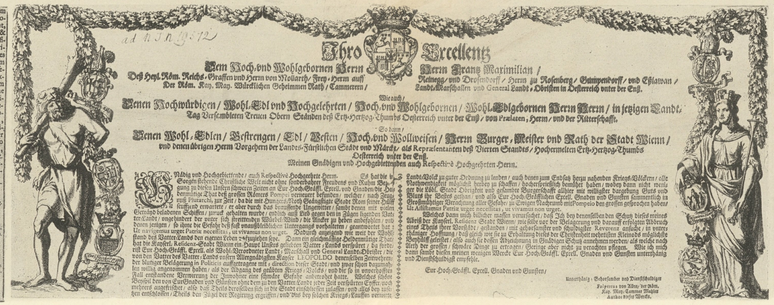

Ihro Excellentz
Herrn Franz Maximilian,
Reichs- und Erbschenck / Graf zu Rosenberg / Königsperg- und Eschenau / Landt-Marschalch und General Landt-Obristen in Oesterreich unter der Enß.

Wie auch
Deren Hochwürdigen / Wohl-Edl und Hochgelehrten / Hoch- und Wohlgebornen / Wohl-Wohlgebornen Herrn Herrn / in jetzigen Landt-Tag versambten Herren Obern Ständen deß Erz-Hertzog-Thumbs Oesterreich unter der Enß / von Prälaten / Herrn / und der Ritterschaft.

Item
Deren Wohl- Edlen / Vestrengen / Edl / Vesten / Hoch- und Wollweisen / Herrn Burger / Meister und Rath der Stadt Wienn / und denselbigen zum Vorgehen der Landes-Fürstlichen Stadt und Marckt / als Repraesentanten deß Vierten Standes / sochermelten Erz-Hertzog-Thumbs Oesterreich unter der Enß.

Meinen Gnädigen und Hochgeliebtesten auch Reichst-Hochgeehrten Herrn.



Gedruckt zu Wienn in Oesterreich / by Johann von Ghelen Universität Buchhandlern, 1686.

Vogelschau der Stadt Wien und Umgebung 1683 (1686) von Folbert van Alten-Allen.

Tafel XII.